

Illegale handel in namaakgoederen – risico's voor kleine en middelgrote ondernemingen

SAMENVATTING

In dit verslag wordt een analyse gemaakt van de economische gevolgen van de illegale handel in namaakgoederen en andere soorten inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Het bevat ook een diepere analyse van deze bedreiging in de EU-context.

De handel in namaakgoederen vormt een reeds lang bestaand, wereldwijd sociaaleconomisch risico dat een bedreiging vormt voor een doeltreffend openbaar bestuur, een efficiënt bedrijfsleven en het welzijn van de consument. Tegelijkertijd vormt deze handel een grote bron van inkomsten voor de georganiseerde misdaad. Hij schaadt de economische groei doordat ondernemingen inkomsten derven, waardoor hun motivatie om te innoveren wordt ondermijnd.

Namaak- en illegaal gekopieerde goederen komen in alle bedrijfstakken en in alle productcategorieën voor. Bijgevolg lopen alle ondernemingen – ook kmo's – met bedrijfsmodellen die gebaseerd zijn op intellectuele eigendom, waaronder handelsmerken, octrooien of modellen, het risico op schending van hun intellectuele-eigendomsrechten.

Kmo's spelen een belangrijke rol in de meeste economieën. In de OESO-landen vormen zij de meerderheid van de ondernemingen en zijn zij goed voor ongeveer twee derde van de totale werkgelegenheid. Hoewel kmo's over het algemeen op relatief beperkte schaal gebruik maken van intellectuele-eigendomsrechten, beschikken innovatieve kmo's over meer intellectuele-eigendomsrechten, omdat zij actief zoeken naar manieren om bestaande producten, diensten en bedrijfsprocessen te verbeteren.

Een van de belangrijkste redenen die kmo's aanvoeren om intellectuele-eigendomsrechten te registreren, is om namaak tegen te gaan en te voorkomen dat andere ondernemingen hun producten of diensten kopiëren. Tegelijkertijd controleert maar liefst 40 % van de kmo's in de EU hun markten niet op namaak en mogelijke inbreuken op hun intellectuele eigendom.

Uit handhavingsgegevens blijkt dat kmo's schade ondervinden van namaak. Namakers hebben het gemunt op alle soorten innovatieve goederen die door kmo's worden geproduceerd, waarbij elektrische apparaten en elektronica, kleding en modeartikelen, parfumerie en cosmetica en speelgoed en spelletjes het vaakst het doelwit zijn. Veel van deze namaakgoederen zijn bovendien van slechte kwaliteit en vormen een bedreiging voor de gezondheid en de veiligheid van de consument.

Namaakgoederen die inbreuk maken op de intellectuele eigendom van kmo's komen meestal per post uit China en Hongkong (China). Het aantal doorvoerpunten dat door criminelen wordt gebruikt om namaakgoederen te smokkelen die inbreuk maken op intellectuele eigendom van kmo's, is kleiner dan het aantal doorvoerpunten voor de smokkel van goederen die inbreuk maken op intellectuele eigendom van grote bedrijven.

Bovendien werd ongeveer de helft van de in beslag genomen namaakproducten die inbreuk maken op intellectuele-eigendomsrechten van kmo's en bestemd zijn voor de EU, online gekocht.

Het beeld dat uit de gegevens over inbeslagnemingen door de douane naar voren komt, wordt aangevuld met gegevens uit een door het SME Scoreboard van EUIPO bij kmo's in de hele EU gehouden enquête. Daaruit blijkt dat 15 % van de kmo's die intellectuele-eigendomsrechten bezitten, slachtoffer was van een inbreuk, maar dat dit percentage voor innovatieve bedrijven oploopt tot bijna 20 %. Het werkelijke cijfer kan nog hoger zijn, aangezien 40 % van de kmo's de markten niet controleert op namaak van hun producten. Het belangrijkste effect van inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten van kmo's was een groter bewustzijn van de noodzaak om intellectuele-eigendomsrechten te beschermen. Andere belangrijke gevolgen van namaakgoederen voor kmo's waren omzetverlies, reputatieschade en het verlies van hun concurrentievoordeel.

Wat de handhaving van rechten betreft, is het indienen van verwijderingsverzoeken bij internetplatformen het meest populaire middel waarmee kmo's trachten namaak tegen te gaan. Tegelijkertijd laat 11 % van de kleine ondernemingen waarvan de intellectuele eigendom is geschonden, hun rechten niet gelden. Dit komt doordat kmo's de handhavingsprocedures te ingewikkeld, te lang en te duur vinden.

De schadelijke gevolgen van inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten voor de prestaties van bedrijven zijn meestal gevaarlijker voor kmo's dan voor grote bedrijven, die de ervaring en de capaciteit hebben om de risico's aan te pakken. Grote bedrijven zouden de gevolgen van inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten kunnen opvangen, maar kmo's beschikken mogelijk niet over voldoende middelen om de economische schade als gevolg van inbreuken te compenseren. Bovendien zijn kmo's vaak niet in staat een doeltreffende bescherming en

handhaving van hun intellectuele eigendom te waarborgen, aangezien handelsmerken een beperkte geografische reikwijdte hebben, en de bescherming vaak niet geldig is op andere markten (zoals China) waar de inbreuken soms plaatsvinden. Ten slotte beschikken kmo's vaak niet over voldoende middelen en capaciteiten om dergelijke dreigingen in de gaten te houden of doeltreffende tegenmaatregelen te ontwikkelen.

Volgens de econometrische analyse in deze studie heeft een kmo waarvan intellectuele eigendom is geschonden 34 % minder kans om te overleven dan kmo's die geen inbreuk hebben ondervonden. Anders gezegd: een inbreuk op intellectuele-eigendomsrechten verhoogt het risico dat een kmo de markt verlaat aanzienlijk doordat verdere activiteiten onrendabel worden.